

SAMMANFATTNING

Utgångspunkter för ett bättre anhörigstöd

NSPH, Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa, ger här sin syn på hur stödet och kontakten med anhöriga kan utvecklas.

1. Ett bra och respektfullt bemötande

- Att vården samarbetar med de anhöriga om den närstående så önskar. Alla vinner på om anhöriga ses som en resurs, inte en belastning.
- Vård och stöd ska ha som mål att skapa goda relationer med patienter, brukare och anhöriga.
- Kriminalvården och Statens Institutionsstyrelse (SIS) bör också vara skyldiga att erbjuda stöd till anhöriga.
- Samhället måste förbättra stödet till barn som är anhöriga. Lagstiftning om information till barn som anhöriga är en bra start, men räcker inte.

2. Kunskap om funktionsnedsättningen/sjukdomen

- Information till anhöriga om det sjukdomstillstånd eller den funktionsnedsättning som är aktuell.
- Tillgång till psykopedagogiskt familjestöd.
- Utbildning om sjukdomen/funktionsnedsättningen för den närstående är ett absolut krav för att möjliggöra en samverkan där den anhörige ingår.

3. Bra vård som sätts in i tid

- God vård förutsätter kompetent och lyhörd personal som har förmåga att se behoven och samarbeta med den närstående och anhöriga på ett sätt som den närstående är nöjd.
- Den satsning på kompetensutveckling inom psykiatrin som har pågått i några år måste därför fortsätta.
- Ett samordnat stöd, tillgång till Case managers eller Personliga ombud för dem som behöver det.
- En vård- eller utredningsgaranti så att man som brukare och anhörig kan se vad man har rätt att förvänta sig i olika skeden av utredningen/behandlingen/stödinsatserna.

4. Sekretessen måste kunna diskuteras

- Personalen ska uppmuntra kontakt mellan de anhöriga och deras närstående om det inte är direkt olämpligt.
- Frågan om sekretess bör tas upp när den närstående är mottaglig för det och även beröra vilken information som får lämnas ut och till vem.
- Att det utarbetas riktlinjer som vägleder de anställda inom psykiatrisk vård och omsorg så att de kan bemöta anhöriga i samtal om sekretessrelaterade frågor.

5. Stöd är en rättighet som ska erbjudas

- Tillgänglig information om det stöd som finns att tillgå.
- Handledning och stöd hur man kan hjälpa när den närstående misströstar eller mår dåligt.
- Möjlighet till fristående samtalspart, där man kan känna sig trygg att uppgifterna inte lämnas vidare.
- De regionala skillnader som finns inom vård och omsorg ska motverkas så att möjligheten att få hjälp inte är beroende av var man bor.

6. Insatserna ska vara flexibla och individuellt anpassade

- Stöd till den anhörige och vård som är anpassad efter patientens/brukarens behov.
- Närståendes och de anhörigas delaktighet i vårdplaneringen.

7. Eget stöd och möjlighet till bearbetning viktigt för hälsan

- Den som är anhörig ska informeras om vilken hjälp man kan få för egen del, både från offentlig verksamhet och från föreningar.
- Att personalen inte lägger över vårdens ansvar och uppgifter på anhöriga.
- Hjälp att motverka överbelastning och stressrelaterad ohälsa.

8. När diskussioner om tvångsåtgärder aktualiseras

- Att anhöriga erbjuds information i samband med att vård inleds, pågår eller upphör.
- Patienten/brukaren bör uppmuntras att uppge någon/några som ska informeras i samband med att tvångsåtgärder sätts in.

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa.
Tjurhornsgränd 6. 121 63 Johanneshov. Telefon växel 08-120 488 00
www.nsph.se - www.facebook.com/NSPH.se